

Folkärna norra bygdegårdsförening

Verksamhetsberättelse 2009

Folkärna norra bygdegårdsförening lämnar här sin verksamhetsberättelse för år 2009. Föreningen samlar cirka 500 personer i och i anslutning till norra Folkärna och södra Garpenberg och verkar som både bygdegårdsförening och lokal utvecklingsgrupp, ansluten till Folk rörelserådet *Hela Sverige ska leva*.

Idémöte och nya initiativ

Under våren välkomnades bygdens människor till öppet idémöte om hur både fritids- och arbetsliv kan utvecklas i vår bygd. Efter goda samtal noterades en lång rad idéer: Hundägarträffar, kvinnoträffar, rid- och promenadvägar runt bygdens sjöar, farled på vatten från Fors till Åsgarn, cykelled Fors-Persbo, ny fart i Realsbo hage, karta över bygdens sevärdheter, satsning på konferenser i bygdegården, inbjudan till invandrare och gamla svenskar till bakningskurser i bagarstugan, växt-bytar-dag på Åsgarns Marknad. Några av initiativen förverkligades redan under 2009 – andra finns med i planering för fortsatt utvecklingsarbete.

Nyhet 2009 var att bygdegården öppnades som vallokal i kyrkovalet, då Svenska kyrkans kyrko- och stiftsfullmäktigen samt nationella kyrkomöte väljs i direkta val. Arrangör var valnämnden i Folkärna församling som också ordnade trivsamt valkaffe.

Hundägarträffar

Som ett direkt resultat av idémötet inleddes på försommaren en serie träffar för hundar och deras förare. De första träffarna hölls vid bygdegården men på grund av närheten till den starkt trafikerade landsvägen erbjöd Holger Olsson gruppen att mötas i hans fårhagar vid Västanberg. På programmet stod social träning med hundarna för lättare vardagslydnad. När hundarna var trötta och vädret tillät samlades hundägarna sedan i gemenskap kring korvgrillning eller kaffekorg. Initiativtagare till och sammanhållande för satsningen är Monika Petterson, Nickarvet. Totalt genomfördes under året tjugo träffar.

Månadsluncher

De populära månadsluncherna fortsatte under 2009 med Ann-Marie Perers som programansvarig och med företaget Serej som entreprenör – företaget ägs och drivs av våra

medlemmar Anneli Larsson och Larsjohan Lindell. Månadsluncherna har samlat 50-70 deltagare både från Åsgarnsbygden och tillresande, och luncherna uppmärksammas som förebild för värdefull verksamhet bland daglediga.

Sex kulturluncher genomfördes under året med följande program: I januari var temat byggnader och arkitektur och Per-Erik Pettersson visade bilder och berättade om "Ny vinkel på Folkärna". I februari underhöll Lena Bloms trio med sång, gitarr och dragspel. I mars medverkade nyckelharpsgruppen Bergslaget med konsert på nationalinstrumentet nyckelharpa. I september sjöng Team Gideon läsarsånger och andra glada visor. I oktober talade Lars Östlund om Krylbo station och dess ståtliga historia. I november bjöds traditionsenligt en försmak av julen och program med unga sångare från Sjöviks folkhögskola.

Kurt Byggnings och Ann-Marie Perers har tagit emot anmälningar till luncherna. Vid servering och i köksarbete har Marianne och Lars Ottosson gjort bragdinsatser, kompletterade av Gerd Gustavsson och Inger Björkman.

Kulturprogram

Bygdegården ska vara ett levande kulturhus, och inberäknat månadsluncherna har ett stort antal offentliga kulturprogram genomförts i eller i anslutning till bygdegården. All kulturverksamhet planeras och genomförs i samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan. Flera förnämliga teater- och musikföreställningar gavs under året i Åsgarn.

I februari gav Dalateatern "Ben, boa och bananblad" med teaterchefen och skådespelaren Astrid Assefa och musikern Ari Stockås som medverkande i en – i alla bemärkelser – färgsprakande föreställning om mötet mellan kulturer. Medarrangör var även Folkarebygdens Teaterförening.

En lördag i mars hölls Irländsk afton med bandet Madame Neruda.

Hela påskhelgen var bygdegården öppen som konsthall, och 800 människor vallfärdade till Per Inge Ishedens utställning med storslaget måleri. Konstnären Per Inge Isheden, som har anknytning till Kolarbo och är medlem i vår förening, var inbjuden att som gästkonstnär medverka i Konstrundan i Folkarebygden. Bygdegårdsföreningen svarade för aktivt värdskap och trivsamt kaffeservering.

Vid det klassiska Valborgsmässofirandet på sista april ljöd musik i folkton med unga studerande från Sjöviks folkhögskola. Maria Perers höll vårtal och vårkasen tändes detta år på kvarnsveden söder om bygdegården.

I maj återkom DalaSinfoniettan från Musik i Dalarna till Åsgarns vackra gamla kapell. "Toner från Rivieran" var titel på den underbara konserten med verk av bland andra Ravel. Fyra blåsare och stråkkvartetten medverkade med klangskön musik.

Män i bygden, som fritt kan disponera sin tid, möttes under vår och höst varannan vecka till eget *Gubbkafé* under ledning av Ruben Forsberg. Gubbkafé betyder männens goda samtal i växelverkan med intressanta föredrag och filmvisningar.

Som en uppföljning av idémötet arrangerades i oktober en särskild kvinnoträff, där Ulla Karin Morell gav inblick i vad yoga är och kan betyda. På Ulla Karins initiativ startade sedan yoga i bygdegården, återkommande varje onsdag. I november anordnades en uppskattad kväll om gamla mattraditioner med tillverkning av korv. Kvinnorna möts regelbundet även genom Åsgarns kyrkliga arbetskrets som vintertid samlas i vår bygdegård och sommartid i Bygdegården Kolarbo skola. Under vintern förbereddes satsningen "Kafé Färg & Form" som startade i januari 2010.

På sommaren arrangerades studiebesök med vandring i Brattfors, där spåren i landskapet berättar om näringsverksamhet med kvarn och järnhantering under flera hundra år. Leif Öster var ciceron. Som ett inslag i mötet presenterades markägaren Sveaskogs plan för utglesning av den skog som på senaste århundradet har vunnit terräng i området. Brattfors är aktuellt för nya initiativ inom besöksnäringen och vår bygdegårdsförening är en part i den dialogen.

Föreningens populära sommarresa gick i år till Gävle och Högbo. Järnvägs-museet i Gävle var första anhalt med guidad visning och därtill teater då en skådespelare dramatiserade några scener ur tågtrafikens historia. Nästa besök gjordes i Högbo bruk, som i dag bjuder en mångfald av upplevelser med järnbrukets egen historia, glashytta, konsthantverk och mycket annat. Under sakkunnig ledning gjordes där gemensamt besök i Sveriges enda doftcenter, Björk & Berries, som tillverkar parfym och tillhörande produkter och även presenterar Gävles historiska tvål- och parfymtillverkare. Reseledare var som vanligt föreningens kulturansvariga Ann-Marie Perers.

Vid invigningen av Åsgarns Marknad spelade traditionsenligt Avesta spelmanslag. I *Kulturens kapell* presenterades en förnämlig utställning med keramik, måleri, konsthantverk och lokalhistorisk litteratur. Utställningen sågs av flera hundra besökare.

Till kulturen hör också kulturarvet i form av Åsgarns gamla vackra baptistkapell, som sedan ett antal år hör till bygdegårdsföreningen. Som ett led i utvecklad samverkan mellan Svenska kyrkan och Svenska Missionskyrkan i Folkärna har kapellet fått nytt liv också som gudstjänstrum, och en söndag i september hölls en mycket välbesökt ekumenisk gudstjänst. Bygdegårdsföreningen var medarrangör.

Ett stort antal studiecirkel genomfördes i bygdegården, bland annat i matlagning under ledning av Gerd Gustavsson, Mörtarbo. Ny 2009 var cirkeln "Nya tidens skog" med bygdens egen jägmästare Bengt-Olof Danielsson, Persbo, som ledare. Synskadade slöjdare i Dalarna förlade traditionsenligt både påsk- och julmarknad i Åsgarn. I bygdegårdens hall fanns även under 2009 boksnurran från huvudbiblioteket i Avesta

kommun. Boksnurran är ett minibibliotek, där alla besökare i bygdegården lätt kan låna böcker. Böckerna byts regelbundet och önskemål om titlar kan lämnas till Ann-Marie Perers.

Ungdomsverksamhet

Två mycket framgångsrika aktivitetshelger för barn och unga arrangerades 2009 i Åsgarn av Vi Unga. 1-2 maj samlades 48 unga främst från Åsgarnsbygden och Fors till "Film- och datorspelsmaraton" i bygdegården. 25-26 september hölls "DreaMee" med 35 deltagare i aktiviteter som prova-på-skate (i maskinhall i Mörtarbo), film, föreningskunskap m.m. Ett antal unga från Åsgarn deltog i Vi Ungas riksläger och förbundsstämma i juli Tångahed i Västa Vi Unga-distriktet. I början av året anordnades traditionsenlig julgransplundring. Mellan jul och nyår inbjöd Vi Unga-klubben till internationellt program med rubriken "Åsgarn-Minsk t.o.r." då Gabriel Ehrling visade bilder och berättade från Vitryssland och ungas arbete för demokrati i Europas sista diktaturstat.

Vi Unga-klubben lever vidare och behöver stöd och uppmuntran av vänner som finns i bakgrunden. Att barn och tonåringar använder bygdegården och utvecklas i engagemang och ansvarstagande är avgörande för framtiden.

Fester

Till en förenings gemenskap och glädje hör fest. På midsommardagen arrangerade bygdegårdsföreningen midsommarfest på lövad dansbana i Åsgarn. Populära The Heartbreakers spelade dansmusik, varma grillar gav goda förutsättningar för knytkalaset och evenemanget slog publikrekord med 170 deltagare.

Övrig verksamhet

Åsgarns Marknad, föreningens största årligen återkommande evenemang, genomfördes en augustilördag med sedvanliga aktiviteter och stor publik: Bagarstugebak, kaffe- och lunchservering, marknadsgata, loppmarknad, barnaktiviteter och spelmansmusik. Mycket populär och inkomstbringande är tunnbrödsbakningen i bagarstugan. Auktionen, som i sig är en publikmagnet, genomfördes även 2009 av Kjell Svärd från Garpenberg. Åsgarns kapell levde upp som *Kulturens kapell*.

Bagarstugan har använts av gästande medlemmar och grupper.

Gymnastik är efterfrågad aktivitet, som 2009 fortsatte under ledning av vår medlem Laila Danielsson, Persbo.

På julafton och nyårsafton inbjöd föreningen alla medlemmar att längs vägarna tända marschaller, som med sina fladdrande lågor ger extra glans åt vår bygd. Gensvaret blev mycket stort och ger bygden god PR.

Uthyrning

Uthyrning av bygdegården till familjer, föreningar och företag är en huvuduppgift för vår förening. Av stor betydelse är det kontinuerliga samarbetet med Studieförbundet Vuxenskolan som är arrangör av och därmed hyresgäst vid cirklar och kulturprogram. Återkommande är även de synskadades dalamarknader inför påsk och jul. Hyresgäster i lägenheten är Inger Björkman och Christer Ring, som också bjuder aktivt värdskap i bygdegården.

Utvecklingsarbete

Bygdegårdsföreningen verkar också sedan 1995 som lokal utvecklingsgrupp, vilket genomsyrar all verksamhet.

Under alla år, vid varje idémöte om bygdens framtid, har frågan om öppet landskap i Åsgarnsdalen varit på tapeten. I årtusenden har bygdens varit bebodd och brukad och så sent som på 1960-talet fanns fri sikt mellan byarna och mellan bygdegården och Åsgarnssjön. När betesdjuren togs bort, vann buskar och träd snabbt terräng. Med bygdegårdsföreningen som huvudman har ett restaureringsprojekt under flera år förberetts. Berörda markägare har regelbundet mötts under ledning av Leif Öster. Området har inventerats i sina biologiska och ekologiska värden av både Länsstyrelsen Dalarna och Avesta kommun. Skogsstyrelsen och Mellanskog har bistått med goda råd.

Våren 2009 fick det efterlängtade, gemensamma arbetet för öppet landskap sitt genombrott genom avverkning av förbuskade och beskogade strandängar vid Åsgarnssjöns norra del. Cirka 16 hektar mark är nu återställd till betesmark och redan på försommaren släpptes nötkreatur ut i nystängslade hagar. Det stora projektet möjliggörs dels genom positiv hållning från markägarna, dels genom ett generöst bidrag från Avesta naturvårdsstiftelse. I denna första etapp berörs syskonen Erikssons mark och de svarar också för djurhållning med svensk nötkreatur. Satsningen är av stort värde för biologisk artrikedom och för bygdens attraktivitet, och Länsstyrelsen Dalarna beskriver det som ett av de största och mest intressanta pågående arbetena för att återställa kulturlandskap. Arbetet ska utvidgas till att omfatta mera mark samt skyltar och anläggningar som underlättar för besökare.

Åsgarnsbladet

Åsgarnsbladet har utkommit med fem nummer, vart och ett i en upplaga om cirka 450 ex.

Bygdegårdsrörelsen

Bygdegårdsföreningen har varit företräd vid olika aktiviteter i Dalarnas bygdegårdsdistrikt, bland annat vid distriktsstämman i Malungsfors bygdegård i Malungs kommun med ombuden Gerd Andersson och Anna-Lena Flodström.

Styrelsen

Styrelsen har haft följande sammansättning: Ordförande Karin Perers, Mörtarbo, vice ordförande Leif Ekström, Västansjö, kassör Ruth Lindgren, Åsgarn, sekreterare, Gunvor Westlin, Västanvik, övriga ledamöter Anders Jönsson, Bondarvet, Håkan Hedblom, Fors, Roland Ek, Kolarbo, Bengt-Olof Danielsson, Persbo, Anna-Lena Flodström, Västansjö, och Inger Hendel, Nickarvet. Från LRF: Majken Carlsson, Kolarbo, från Studieförbundet Vuxenskolan: Ann-Marie Perers, Mörtarbo.

Efter många år som ledamot lämnade Rune Forsberg, Nickarvet, på egen begäran styrelsen vid årsmötet i mars 2009. Rune hade formellt haft sitt mandat från centerrörelsen i norra Folkärna, som för närvarande har beslutat att ställa sin plats till bygdegårdsföreningens förfogande.

Revisorer i föreningen var Sven Gustavsson, Mörtarbo, och Anette Sivars, Västansjö, med Lars Ottosson, Bondarvet, som ersättare. Som valberedning har Christina Eklund, Nickarvet (numera Hälla), Roland Bojfelt, Bondarvet, och Christer Ring, Åsgarn, verkat. Lotteriansvarig i föreningen var Inger Hendel, Nickarvet.

Tack

Styrelsen framför sitt varma tack till alla medlemmar, alla samverkande organisationer och alla andra som medverkar till att göra bygdegården till levande centrum i Åsgarnsbygden. Utan er delaktighet och ert engagemang vore framgångsrik verksamhet inte möjlig!

Tack till Avesta kommun, Avesta Naturvårdsstiftelse, Folkare Landsbygdsforum, Studieförbundet Vuxenskolan, Stora Enso Fors och lokala föreningar i Folkarebygden för gott samarbete.

Tack till Åsgarns Vi Unga – utan er är framtid inte möjlig!

Åsgarn, Fors, 28 mars 2010

Styrelsen genom Karin Perers / ordförande